

Byla C-45/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2019 m. sausio 24 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Juzgado Contencioso Administrativo A Coruña (Ispanija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2018 m. gruodžio 12 d.

Pareiškėja:

Compañía de Tranvías de La Coruña, S.A.

Atsakovė:

Ayuntamiento de A Coruña

Pagrindinės bylos dalykas

Pareiškėja ginčija, pirma, 2016 m. lapkričio 30 d. *Ayuntamiento de A Coruña* (La Korunjos savivaldybė) nutarimą nustatyti, kad su pareiškėja sudarytos koncesijos sutarties dėl viešojo keleivinio miesto transporto vienintelio tinklo La Korunjos mieste galiojimas pratęsiamas ne ilgiau kaip dvejiems metams, remiantis 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų (OL L 315, 2007, p. 1; toliau – Reglamentas Nr. 1370/2007) 5 straipsnio 5 dalimi, ir paprašyti Europos Komisijos pateikti nuomonę dėl pareiškėjos pasiūlymo, susijusio su galimybe taikyti šio reglamento 8 straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį, siekiant apibrėžti galimybę pratęsti koncesijos sutarties trukmę iki sutartyje nustatyto galiojimo pabaigos termino, ir, antra, 2017 m. birželio 2 d. atsakovės nutarimą, kuriuo atmetamas pareiškėjos pateiktas administracinis skundas dėl minėto 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas – prašymas išaiškinti, nuo kada skaičiuotinas 30 metų terminas, nustatytas Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje. Šalys sutinka, kad minėtas straipsnis taikytinas šioje byloje nagrinėjamai koncesijos sutarčiai, nes tai yra viešųjų paslaugų sutartis, sudaryta iki 2000 m. liepos 26 d. netaikant sąžiningos konkurso tvarkos (Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas atvejis).

Teisinis pagrindas yra SESV 267 straipsnis.

Prejudicinis klausimas

„Ar, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies b punktą, ilgiausias 30 metų trukmės sutarčių galiojimo terminas, nurodytas toje dalyje, pradedamas skaičiuoti: a) nuo sutarties sudarymo ar jos įforminimo dienos, b) nuo šios nuostatos įsigaliojimo, c) nuo dienos, einančios iškart po tos dienos, kurią baigiasi pereinamasis laikotarpis, nustatytas minėto reglamento 8 straipsnio 2 dalyje (2019 m. gruodžio 3 d.), ar d) nuo bet kurios kitos dienos, kurią nustatys Europos Sąjungos Teisingumo Teismas?“

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalis.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, kiek tai susiję su vykdant sutartį padarytų jos pakeitimų pasekmėmis, gali prireikti išnagrinėti Direktyvos 2014/24/ES 81 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 90 straipsnį, kuriuose, nepaisant to, kad jie nėra tiesiogiai taikytini, apibendrinama Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl minėtų pakeitimų pasekmių.

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

2011 m. lapkričio 14 d. *Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público* (Įstatyminis dekretas Nr. 3/2011, kuriuo patvirtinama Viešojo sektoriaus sutarčių įstatymo nauja redakcija) (224 straipsnio 1 dalis).

2001 m. spalio 12 d. *Real Decreto 1098/2001 por el que se aprueba el Reglamento general de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas* (Karaliaus dekretas Nr. 1098/2001, kuriuo patvirtinamas Viešųjų pirkimų įstatymo bendrasis reglamentas) (109 straipsnis).

Código Civil (Civilinis kodeksas) (4 ir 1939 straipsniai).

2015 m. spalio 1 d. *Ley 40/2015 de Régimen Jurídico del Sector Público* (Įstatymas Nr. 40/2015 dėl viešojo sektoriaus teisinio režimo) (32 straipsnio 3 dalis).

Faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos santrauka

- 1 1986 m. gruodžio 1 d. *Pleno del Ayuntamiento de A Coruña* (La Korunjos savivaldybės taryba) patvirtino, kad sudarė susitarimą su *COMPANÍA DE TRANVIAS DE LA CORUÑA*, pagal kurį visos miesto transporto linijos, priklausiusios pareiškėjai, įtraukiamos į vieną koncesijos sutartį. Koncesijos sutartis dėl viešojo keleivinio miesto transporto vienintelio tinklo La Korunjos mieste pareiškėjos ir atsakovės buvo pasirašyta 1987 m. vasario 6 d. ir notaro aktu patvirtinta 1987 m. gegužės 15 d. Sutartyje kaip bendras visų paslaugų teikimo pabaigos terminas nustatyta 2024 m. gruodžio 31 d. 1996 m. liepos 5 d. tos pačios šalys pasirašė sutartį, kurios tikslas buvo įtraukti į ankstesnį susitarimą naują papildomą viešojo tramvajų transporto paslaugą, teiktiną jūros krantinėje iki to paties galutinio termino.
- 2 2016 m. spalio 18 d. atsakovė pateikė pareiškėjai pranešimą, kuriame nurodė, kad, remiantis Reglamentu Nr. 1370/2007, sudaryta koncesijos sutartis *ope legis* baigia galioti praėjus 30 galiojimo metų nuo jos sudarymo dienos ir pareiškėjai suteikiamas penkiolikos dienų terminas pastaboms pateikti. Pareiškėja 2016 m. lapkričio 2 d. pateikė savo pastabas, kuriose pabrėžė: a) kad sutartis ne baigia galioti *ope legis*, o yra nutraukiama ir b) kad, remiantis teisinio saugumo bei vienodo požiūrio principu, Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnyje nustatytas 30 metų terminas turi būti skaičiuojamas ne nuo sutarties sudarymo dienos, o nuo konkrečios dienos. Pareiškėjos nuomone, ši diena yra arba 2009 m. gruodžio 3 d., kai įsigaliojo reglamentas, arba 2000 m. liepos 26 d. – objektyvi reglamento 8 straipsnyje nurodyta data. Pareiškėja subsidiariai nurodo, kad aiškinant, jog 30 metų terminas turi būti skaičiuojamas nuo sutarties sudarymo dienos, 1996 m. padarytas šios sutarties pakeitimas reikštų naujos sutarties sudarymą, todėl sutartis turėtų galioti iki 2026 m. (Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies paskutinėje pastraipoje nurodytas atvejis).
- 3 2016 m. lapkričio 30 d. atsakovė priėmė nutarimą nustatyti, kad su pareiškėja sudarytos koncesijos sutarties galiojimo trukmė pratęsiama ne ilgiau kaip dvejimėms metams, remiantis reglamento 5 straipsnio 5 dalimi, ir paprašyti Europos Komisijos pateikti nuomonę dėl pareiškėjos pasiūlymo, susijusio su galimybe taikyti šio reglamento 8 straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį, siekiant apibrėžti galimybę pratęsti koncesijos sutarties galiojimo trukmę iki sutartyje nustatyto galiojimo pabaigos termino. Pareiškėja pateikė administracinį skundą, kurį atsakovė atmetė savo 2017 m. birželio 2 d. nutarimu.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 4 Pareiškėja teigia, kad ginčijami nutarimai yra neteisėti, remdamasi toliau nurodytais motyvais:
 - i) nutarimas negalioja, nes buvo priimtas ne pagal teisės aktuose nustatytą procedūrą; pareiškėja remiasi Įstatyminio dekreto Nr. 3/2011, kuriuo patvirtinama Viešojo sektoriaus sutarčių įstatymo nauja redakcija, 224 straipsniu ir Karaliaus dekreto Nr. 1098/2001, kuriuo patvirtinamas Viešųjų pirkimų įstatymo bendrasis reglamentas, 109 straipsniu ir teigia, kad atsakovė tik pateikė pranešimą, kuriame nurodė, kad koncesijos sutarties galiojimas pratęsiamas dvejims metams, ir pateikė savąjį Reglamento Nr. 1370/2007, konkrečiai jo 8 straipsnio, išaiškinimą;
 - ii) nesutariama, kaip aiškinti Reglamentą Nr. 1370/2007 ir konkrečiai jo 8 straipsnio 3 dalį;
 - iii) pareiškėja taip pat tvirtina, kad net pripažinus, jog pagal teisingą nurodyto Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio aiškinimą koncesijos sutartis turi nebegalioti praėjus 30 metų nuo jos įforminimo, šis terminas iki 2024 m. nesibaigtų, nes 1994 m. padarytas pakeitimas yra esminis ir reiškia, kad sudaryta nauja sutartis. Šiuo klausimu pareiškėja remiasi Direktyvos 2014/24/ES 81 straipsniu ir Direktyvos 2014/25/ES 90 straipsniu; ji teigia, kad, net jei šie straipsniai nėra taikytini, nes pirmenybė teiktina Reglamentui Nr. 1370/2007 – jis yra specialusis teisės aktas, minėtuose straipsniuose nurodoma Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl koncesijos sutarčių esminio pakeitimo ir jo pasekmių;
 - iv) pareiškėja subsidiariai teigia, kad aiškinant, jog Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnyje nustatytas 30 metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo sutarties sudarymo dienos, turi būti parengtas koncesijos sutarties galiojimo pratęsimą patvirtinantis dokumentas, iš anksto pritarus Komisijai, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje, nes kyla pernelyg didelių teisinių ar ekonominių sutarties nutraukimo pasekmių.
- 5 Atsakovė teigia, kad ginčijamas nutarimas yra teisėtas dėl toliau nurodytų motyvų:
 - i) jokia procedūra nebuvo pažeista, nes šiuo atveju ne nutraukta koncesijos sutartis, o tiesiogiai taikoma Sąjungos teisė, kuri yra viršesnė už bet kokią nacionalinės teisės nuostatą ir sutarties sąlygas, vadovaujantis SESV 288 straipsniu, ir bet kuriuo atveju vykdant procedūrą pareiškėjai buvo suteiktas terminas pastaboms pateikti;
 - ii) dėl *dies a quo* nustatymo, siekiant apskaičiuoti Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje nustatytą 30 metų terminą, atsakovė teigia, kad šis terminas skaičiuotinas nuo koncesijos sutarties sudarymo dienos;

- iii) atsakovė nesutinka, kad esminiams sutarčių pakeitimams taikytina Teisingumo Teismo jurisprudencija, nes šios jurisprudencijos tikslas yra užtikrinti skaidrumo ir vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principus ir taip išvengti situacijos, kai dėl sutarties pakeitimų ją vykdant pasikeičia jos dalykas ir (arba) šalių įsipareigojimai ir dėl to gali būti pažeisti realių ar potencialių konkurso dalyvių lūkesčiai dalyvaujant konkurse ir nustatant jos laimėtoją, o toks atvejis, anot atsakovės, ne tik nesutampa su nagrinėjamos bylos atveju, bet ir yra jam priešingas;
 - iv) dėl Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimties taikymo atsakovė teigia, kad 2017 m. balandžio 17 d. ji pateikė Europos Komisijai prašymą pateikti nuomonę, bet ne prašydama leidimo pratęsti sutarties galiojimo trukmę taikant minėtą išimtį, o norėdama sužinoti, kokiais kriterijais Komisija remtusi išduodama tokį leidimą. Atsakovė nesutinka, kad įvykdytos sąlygos, reikalingos minėtai išimčiai taikyti, konkrečiai kad patiriama tokio koncesijos sutarties nutraukimo ekonominių pasekmių, ir teigia, kad atsižvelgiant į tai, jog kalbama apie *ope legis* galiojimo pabaigą, pagal 2015 m. spalio 1 d. Įstatymo Nr. 40/2015 dėl viešojo sektoriaus teisinio režimo 32 straipsnį kompensacija neturi būti suteikta, nes šioje teisės normoje nenumatyta jokios kompensacijos. Atsakovė priduria, kad bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į tai, jog pareiškėja nepateikė jokio reikalavimo suteikti kompensaciją, šis klausimas nenagrinėtinas.
- 6 Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pareiškėja teigia, kad Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje nustatytas 30 metų terminas turi būti skaičiuojamas nuo 2009 m. gruodžio 3 d., ir tai argumentuoja remdamasi sąlygomis, kuriomis 2017 m. birželio 12 d. *Consiglio di Stato* (Italija) pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje *Autolinee Toscane SpA / Mobit Soc.cons.arl* (byla C-351/17), generalinio advokato išvada byloje C-350/17, sujungta su byla C-351/17, atsakymu į Parlamento klausimą E 6628/09, kuriame teiraujamas dėl Prancūzijos vyriausybės įstatymo Nr. 1961 dėl Didžiojo Paryžiaus projekto ir Reglamento Nr. 1370/2007 suderinamumo, taip pat įvairiais svarstymais dėl minėto reglamento galiojimo atgaline data, įskaitant galimą poveikį teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių principams.
- 7 Atsakovė savo ruožtu tvirtina, kad Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje nustatytas 30 metų terminas turi būti skaičiuojamas nuo sutarties sudarymo dienos, ir tai argumentuoja remdamasi Mobilumo ir transporto GD pareigūnės Bárbara Jankovek La Korunjos savivaldybei pateiktu raštu, kuriame patvirtinama, kad minėtas terminas pradedamas skaičiuoti nuo sutarties sudarymo dienos. Atsakovė taip pat remiasi atsakymu į Parlamento klausimą E 6628/09, kuriame teiraujamas dėl Prancūzijos vyriausybės įstatymo Nr. 1961 dėl Didžiojo Paryžiaus projekto ir Reglamento Nr. 1370/2007 suderinamumo, nors aiškina šį atsakymą visiškai priešingai nei pareiškėja, taip pat Ispanijos valstybės *Ministerio de Fomento* (Vystymosi ministerija) 2008 m. spalio 21 d. pranešimu, kuriame pabrėžiama, kad 30 metų terminas reiškia, jog koncesija galioja nuo jos suteikimo

dienos ir gali toliau galioti iki galiojimo pabaigos termino, bet ne ilgiau kaip 30 metų, ir *Autoridad Catalana de Competencia* (Katalonijos konkurencijos institucija) atliktu tyrimu dėl konkurencijos Katalonijos reguliaraus tarp miestinio keleivinio kelių transporto srityje, kuriame prieinama prie tokios pačios išvados.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindų santrauka

- 8 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas aptaria dvi galimas išimtis, dėl kurių jis galėtų būti atleistas nuo pareigos pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir daro išvadą, kad nė viena iš jų šioje byloje netaikoma.
- 9 Pirma, šioje byloje keliamas klausimas nėra toks pat kaip tas, dėl kurio anksčiau priimtas prejudicinis sprendimas analogiškoje byloje. Vienintelis žinomas nurodytas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, susijęs su Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalimi, yra 2017 m. birželio 12 d. *Consiglio di Stato* (Italija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Autolinee Toscane SpA / Mobit Soc.cons.arl* (byla C-351/17), dėl kurio Teisingumo Teismas sprendimo dar nepriėmė, nors generalinis advokatas išvadą jau pateikė. Vis dėlto minėtame prašyme *Consiglio di Stato* pritaria teiginiui, kad reglamento 8 straipsnio 3 dalyje nustatytas 30 metų terminas prasideda nuo minėto reglamento įsigaliojimo, todėl šis klausimas nėra prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas, o ketvirtojo pateikto klausimo dalykas apsiriboja tik minėto 30 metų termino sutrumpinimo pasekmėmis, konkrečiai jame teiraujamas, ar vien sutrumpinus koncesijos sutarties 30 metų galiojimo terminą ištaisomi pažeidimai, padaryti dėl to, kad iš pradžių nevykdytos 5 straipsnio nuostatos.
- 10 Antra, kiek tai susiję su ilgiausia 30 metų koncesijos sutarties galiojimo trukme, Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies redakcija, atsižvelgiant tik į šią nuostatą, nėra aiškinama vienareikšmiškai. Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad, laikantis vadinamosios „*acte clair* teorijos“, įvertinti, ar dėl Sąjungos teisės normos išaiškinimo kyla pagrįstų abejonių, turi nacionalinis teismas, taigi jis gali nuspręsti, kad tuo atveju, kai Sąjungos teisė tinkamai taikoma taip akivaizdžiai, jog nekyla jokių pagrįstų abejonių dėl jos teisingo išaiškinimo ir taikymo, nereikia pateikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą, bet tik tada, jeigu nacionalinis teismas padaro išvadą, kad toks tinkamas taikymas būtų taip pat akivaizdus ir abejonių nekeliantis ir kitų valstybių narių nacionaliniams teismams bei Teisingumo Teismui (1982 m. spalio 6 d. Sprendimas *Sri CILFIT ir Lanificio di Gavardo SpA / Ministero della Sanità*, 238/81, ir 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimas *Ferreira da Silva*, C-160/14, kuriame toks atleidimas nuo pareigos pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą aiškinamas siauriau).
- 11 Taigi, šioje byloje abejonių kyla, visų pirma, dėl paties reglamento 8 straipsnio 3 dalies teksto, kuriame nė vienoje konkrečioje vietoje nepatikslinama diena, nuo kurios turi būti pradėtas skaičiuoti ilgiausias 30 metų trukmės terminas, todėl yra trys galimi variantai: aiškinti, kad i) ilgiausias 30 metų trukmės sutarties galiojimo

terminas skaičiuojamas nuo sutarties sudarymo dienos (ilgiausias taikymas atgaline data); pagal šį aiškinimą sutartys baigtų galioti praėjus 30 metų nuo jų sudarymo dienos, taigi sutartys, sudarytos anksčiau nei 1979 m. gruodžio 3 d., baigtų galioti įsigaliojus reglamentui ir nuo tos dienos nebegaliotų, jeigu pasibaigęs 30 metų terminas; ii) minėtas ilgiausias 30 metų terminas skaičiuojamas nuo reglamento įsigaliojimo (trumpiausias taikymas atgaline data) ir iii) šis terminas skaičiuojamas nuo 2000 m. liepos 26 d., remiantis 8 straipsnio 3 dalies b punkto nuostata.

12 Dar daugiau abejonių kyla dėl to, kad pati Komisija nepateikė aiškaus atsakymo į šį klausimą. Pavyzdžiui:

- A) Komisijos komunikate dėl Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 aiškinamųjų gairių nėra nė vienos nuorodos į šį klausimą, o kalbant apie 8 straipsnio 3 dalį tik nurodytas išaiškinimas, pateiktas remiantis paskutine d punkto nuostata;
- B) atsakymas į Parlamento klausimą E 6628/09, kuriame teiraujamasi dėl Prancūzijos vyriausybės įstatymo Nr. 1961 dėl Didžiojo Paryžiaus projekto ir Reglamento Nr. 1370/2007 suderinamumo, atsižvelgiant į tai, kad šiame įstatymo projekte numatyta su valstybinėmis įmonėmis SNCF ir RATP sudaryti išimties sutartis dėl autobusų, tramvajų ir metro transporto linijų eksploatavimo, galėtų būti aiškinamas taip, kad pasirenkamas iii variantas, t. y. kad minėtas terminas skaičiuojamas nuo 2000 m. liepos 26 d., remiantis 8 straipsnio 3 dalies b punkto nuostata. Vis dėlto atsakymas gana dviprasmiškas, nes iš pradžių patvirtinama, kad šis teiginys yra bendro pobūdžio, taigi, jį aiškinti galima ir taip, kad naujausios sutarties, sudarytos prieš 2000 m. liepos 25 d., galiojimo pabaigos data negali būti vėlesnė nei 2030 m. liepos 25 d., tačiau visos iki minėtos datos ir ne konkurso tvarka sudarytos sutartys negali galioti ilgiau kaip 30 metų nuo jų sudarymo;
- C) Mobilumo ir transporto GD pareigūnės Bárbara Jankovek La Korunjos savivaldybei pateiktame rašte patvirtinama, kad nagrinėjamas 30 metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo sutarties sudarymo dienos, nors dėl autorystės šio rašto negalima laikyti išreiškiančiu oficialią Komisijos poziciją (jame nepateikiama nei Komisijos, nei Komisijos nario nuomonė); dėl tų pačių priežasčių negalima laikyti, kad rašte pateikiamas autentiškas Komisijos aiškinimas, taigi, negalima jo vertinti ir kaip aiškinamųjų gairių;
- D) be to, į Europos Parlamento nario iš Ispanijos José Blanco 2017 m. liepos 14 d. Parlamente pateiktą klausimą P 4849/17 dėl to, kad minėtas raštas prieštarauja Komisijos pateiktam atsakymui į Parlamento klausimą E 6628/09, Komisija 2017 m. rugsėjo 4 d. atsakė: „Į Jūsų pateiktą klausimą atsakyti galės Teisingumo Teismas, išnagrinėjęs *Consiglio di Stato* (Italija) Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą (byla C-350/17). Šiuo metu Komisija laukia šios bylos

baigties.“ Taigi, galima teigti, kad Komisija šiuo metu neturi kriterijaus, pagal kurį būtų galima aiškinti nagrinėjamą klausimą.

- 13 Galiausiai neseniai buvo pateikta generalinio advokato išvada minėtoje byloje C-350/17; joje pabrėžiama: „76. Todėl, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Prancūzijoje su RATP sudarytai sutarčiai taikomas Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas. 77. Pagal šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą tokio pobūdžio sutartys gali „toliau galioti iki jose numatyto termino, bet ne ilgiau kaip 30 metų“. 78. Tenka apgailestauti, kad, kaip pažymėjo Mobit ir Komisija, pastarojoje nuostatoje nepatikslinama, nuo kada pradedamas skaičiuoti šis 30 metų terminas. Teoriškai galimos kelios datos, nuo kurių pradedamas skaičiuoti šis terminas, pavyzdžiui, Mobit nuomone, Komisijos pateikto reglamento pradinio pasiūlymo diena (2000 m. liepos 26 d.), Reglamento Nr. 1370/2007 įsigaliojimo diena (2009 m. gruodžio 3 d.), diena, einanti iškart po tos dienos, kurią baigiasi pereinamasis laikotarpis, nustatytas šio reglamento 8 straipsnio 2 dalyje (2019 m. gruodžio 3 d.), atitinkamos sutarties sudarymo diena ar šios sutarties įsigaliojimo diena. 79. Vis dėlto, mano manymu, diena, nuo kurios turi būti skaičiuojamas šis 30 metų terminas, laikytina Reglamento Nr. 1370/2007 įsigaliojimo diena; taip manau dėl dviejų priežasčių. Viena vertus, data, susijusi su atitinkama sutartimi, neleistų taikyti vienodo sprendimo visoms sutartims, nurodytoms šio reglamento 8 straipsnio 3 dalyje. Dėl tokios situacijos kompetentingos institucijos susidurtų su taikymo sunkumais, o transporto sektoriuje veikiantys operatoriai patirtų teisinį nesaugumą. 80. Kita vertus, pažymėtina, kad ši nuostata susijusi su visomis sutartimis, sudarytomis iki 2009 m. gruodžio 3 d. – šio reglamento įsigaliojimo dienos. Todėl, mano nuomone, pagrįstai galima manyti, kad ši data laikytina ir data, nuo kurios pradedamas skaičiuoti 30 metų terminas, nustatytas šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies 2 punkte, dėl sutarčių, nurodytų šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose, kaip mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir Prancūzijos vyriausybė. 81. Taigi taip aiškinant reikšmingas nuostatas darytina išvada, kad šis 30 metų terminas baigsis 2039 m. gruodžio 3 d. 82. Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Prancūzijos valstybės su RATP sudarytai sutarčiai gali būti taikoma pereinamojo laikotarpio sistema, nustatyta Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje, neatsižvelgiant į tai, kad ši sutartis baigs galioti 2039 m. gruodžio 31 d., t. y. pasibaigus 30 metų terminui. 83. Šiuo aspektu Mobit teigia, kad su RATP sudaryta sutartis dėl savo trukmės neatitinka minėtos nuostatos. Tačiau, mano nuomone, laikantis tokio požiūrio painiojamos šios pereinamojo laikotarpio sistemos taikymo sąlygos ir pasekmės. 84. Iš tikrųjų, viena vertus, iš Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos formuluotės matyti, kad minėta sistema taikoma visoms sutartims, sudarytoms iki 2009 m. gruodžio 3 d., neatsižvelgiant į jų galiojimo trukmę. Kita vertus, šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodytos ne sutarčių, kurioms taikoma ši sistema, rūšys, o šios sistemos taikymo pasekmės ir trukmė. 85. Taip aiškinant reikšmingas nuostatas nėra abejonių, kad Prancūzijos valstybės su RATP sudarytai sutarčiai gali būti taikoma pereinamojo laikotarpio sistema, nustatyta

Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalyje, neatsižvelgiant į tai, kad ši sutartis baigs galioti 2039 m. gruodžio 31 d., kaip teigia *Autolinee Toscane*, RAPT, *Regione Toscana*, Prancūzijos ir Portugalijos vyriausybės ir Komisija. Tačiau šiai sutarčiai ši sistema gali būti taikoma tik 30 metų laikotarpiu, numatytu dėl sutarčių, nurodytų šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte, kuris baigsis 2039 m. gruodžio 3 d. 86. Todėl Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio 2 dalies b punktas tokiai sutarčiai, kokia sudaryta su RAPT, gali būti taikomas tik nuo 2039 m. gruodžio 4 d. Gana ilga šio pereinamojo laikotarpio sistemos taikymo trukmė, be kita ko, paaiškinama tuo, kad Taryboje sunkiai pavyko susitarti dėl šio reglamento priėmimo. 87. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į pirmąjį ir ketvirtąjį klausimus: Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad šio reglamento 5 straipsnio 2 ir 3 dalys trisdešimties metų laikotarpiu, kuris baigsis 2039 m. gruodžio 3 d., netaikomos sutarčiai, nurodytai šio reglamento 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte, neatsižvelgiant į tai, kad ši sutartis baigs galioti po 2039 m. gruodžio 3 d.“

- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pažymi, kad: i) šioje generalinio advokato išvadoje pripažįstama, jog Reglamento Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies tekstas nėra aiškintinas vienareikšmiškai, ir bent teoriškai yra keli galimi variantai, ir ii) nors generalinio advokato išvada labai padeda priimti Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus, joje tik nurodoma, koks galėtų būti galutinis ESTT sprendimas, ir Teisingumo Teismui ji nėra privaloma.
- 15 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad, remiantis SESV 267 straipsnio nuostatomis, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui reikia pateikti šį prejudicinį klausimą:

„Ar, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 8 straipsnio 3 dalies b punktą, ilgiausias 30 metų trukmės sutarčių galiojimo terminas, nurodytas toje dalyje, pradedamas skaičiuoti: a) nuo sutarties sudarymo ar jos įforminimo dienos, b) nuo šios nuostatos įsigaliojimo, c) nuo dienos, einančios iškart po tos dienos, kurią baigiasi pereinamasis laikotarpis, nustatytas minėto reglamento 8 straipsnio 2 dalyje (2019 m. gruodžio 3 d.), ar d) nuo bet kurios kitos dienos, kurią nustatys Europos Sąjungos Teisingumo Teismas?“